

Posamezna številka 6 vinarijev.

»DAN« izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnštvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnštvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN FOLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarijev.

Uredništvo in upravnštvu. — Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. — Dopisi se pošiljajo uredništvu. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnštvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnštvu. — Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnovijo, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:
Vse leto . . . K 18— . . . Četrta leta . . . K 4'50
Pol leta . . . K 9— . . . En mesec . . . K 1'50
V upravnštvu prejemani na mesec K 1'20
S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:
Vse leto . . . K 20— . . . Četrta leta . . . K 5'—
Pol leta . . . K 10'— . . . En mesec . . . K 1'70
Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.
Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na naročilo.
Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.
List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira in vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnštvu „DNEVA“.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 16. (29.) jan. 1913.

Ozračje v Evropi se vedno bolj napolnjuje z nekimi zelo, zelo sumljivimi snovmi, ki niso samo nevarne, eksplozivne tvarine, temveč onemogočujejo poleg tega jasen pogled v današnji — položaj. Vse živi v neki skrajno komplicirani nervozni. Ko bi se vsaj vedelo za gotovo, da pride do velikih in strašnih dogodkov, bi bilo bolje kot ta mučna negotovost. Prekrat v Carigradu je bil v prvih dneh po kratkem presenečenju, ponekod še preveč omalovaževan. Toda danes je zavzel že odličnejše mesto in ne smemo se čuditi, da srbsko časopisje, ne izvzemši drugih, pripisuje dogodkom v Carigradu celo vodilno nit, na katero se bodo nizali bodoči — dosedaj še neznan — dogodki.

Evropski mir je v nevarnosti. Kot Damoklejev meč visi nad njim vprašanje kaj store vešile? Zakaj se mobilizira v Nemčiji, v Rusiji, Angliji? Nikdo ne ve. Za eventualnosti, ki morejo nastati iz današnjega stanja? Najbrže igra psihološki moment svojo ulogo v obliki hopnoze. Vendar v kljub neprodni megli, je videti v daljavi neko sumljivo kretanje, ki slabotno razsvetljuje temo: »Drang nach Osten!« z ene strani in z druge udeležitev istočnega programa, katerega osnovna točka je ruski Carigrad.

Tu ni izhoda, ni ogibališča in — karambol je neizogiben, prejalstej, danes ali jutri. Interesi Nemčije so ogroženi. Dotik dveh nasprotujočih se teles izzove iskro in Evropa je v — plamenu. Kdo naj zastavi strašne posledice take katastrofe, ako je ta katastrofa neizogibna?

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Ta človek je tujec!« je zarjul Trikot, hoteč nadkriti hrup. »Ali boste zaupali temu človeku, ki je najbrže vohun, bolj kakor meni, ki me poznate in ljubite že celih dvajset let?«

Ragastan pa je stopil naprej in prijel Trikota za zapestje.

»Rekel si mi vohun,« je dejal s tistim glasom, ki je bil pri njem znamenje neomajnega zaupanja vase: »prosil me boš odpuščenja...«

Trikot je zakričal od bolečine, izkušaje se mu izviti.

Rokovnjaška množica pa je zrla nemo in željno, čakaje, kaj bo.

Trikot je bil kralj.

To pomeni, da ni bil samo najspretnejši, marveč tudi najmočnejši med vsemi.

Ragastan je stal nepremično, skoraj smehljaše in napel svoje mišice v čudovitem naporu. Rokovnjač je cepetal še par trenutkov, nato pa je padel drgetaje in bled od gneva na kolena ter zahropel:

»Odpustite...«

Strašna radost je izbruhnila med množico, ki je kar trepetala, ko je zrla ta zrlor moči, mereče se z drugo močjo.

Ako še pridodajemo, da misli Anglija tudi na delitev azijske Turčije, tedaj na totalen propad otomanske države in na skrajno napestost med trojnimi sporazumom (tripelentente: Anglija, Francija in Rusija) in trozveze (Avstrija, Italija in Nemčija), naredimo črto in suma sumarum, je rezultat današnjega položaja zelo blizu — eksplozije.

To pa tudi v lučju, ako bi prišlo do ponovnega neprijateljstva med Turčijo in »balkanskim savezom«, ker je malo upanja, da bi veslele ostale nevturalne, tem manje, ker bi Rumunija brezdvomno kovala iz tega kapital zase proti Bolgarski. Kakor poroča tukajšnji »Balkan« iz Sofije, kroži v bolgarskih krogih vest, da je Rumunija že poslala tozadeven ultimatum Bolgarski.

Turčija pod vplivom mladoturske agitacije, hoče igrati z odprtimi kartami, Drinopolja in egejskih otokov ne izroči za nobeno ceno, rajše izgine iz evropske geografske karte, kot bi odstopila to ozemlje.

Veslele so v teh kritičnih dneh pokazale, da jim je v resnici na srcu, da ohranijo mir, upajmo tedaj, da se jim posreči izvleči voz iz močvirja, v katero je zapeljala dosedanja mir motna svetloba: »Drang nach Osten!«

Danes je izšel kraljev ukaz, s katerim je pomaknjenih 800 častnikov srbske armade v višji vojni čin. Pri tej priliki očita »Pijemont« v današnji številki vojvodi Putniku pristanost, češ, da so oni častniki, ki so bili v resnici hrabri, ostali brez odlikovanja, drugi pa zopet, ki so vršili le svojo dolžnost in še to ne poveljno, avanzirali so pod vplivom prijateljstva in protekcije. Navetuje na koncu svojega precej dolgega članka temeljito revizijo vojnega avanzma.

Bolniki prihajajo skoraj vsak dan iz raznih strani, največ seveda izpod Drinopolja. Včeraj jih je zopet dospelo 125 obolelih vojakov.

Po nekaterih krajih v novoosvojenih Srbiji, kjer taborijo srbske čete, je veliko pomanjkanje drv in vojska trpi v tem mrazu, ker si niti hrane ne more pripraviti. Upati je, da se vojna uprava pobriga, da naredi konec tem nedostatom.

Ruski car, ki se ima v najkrajši dobi sestati z bolgarskim kraljem na Črnem morju, je poslal Črni Gorji, kot oseben dtr, 2 milijona kg pšenice.

Mars.

Danes zvečer „Lovski ples“ v „Narod. domu“

»Živio! Živio«, so kričale vlačuge v svojem navdušenju.

Toda Manfred je mahnil z roko. Spet je zavladalo molčanje. On pa je govoril:

»Bratje nekega dne so me zajeli psi velikega profosa kakor volka. Pritisnili so me ob monokonsko zidovje tako, da se nisem imel zateči drugam kakor v mrtvašnico. Ali veste, kaj je storil gospod De Monklar? Zaklenil je za mano železna vrata in postavil pred nje dvanajst čuvarjev ter jim ukazal, da naj me puste poginiti gladi...«

Težko bi nam bilo povedati, kakšen vihar je nastal ob teh besedah. Vse kletvice, kar jih premorejo evropski jeziki, so završale v čast velikemu profosu:

»Čeva mu pojem!...«

»Napijem se iz njegove črepi-nje!«

»Spečemo ga ob počasnem ognju!«

Taki in enaki vzkliki so zagrmeli besno nad tisočglavo tolpo.

Ragastan je bil poseblejna hrabrost; toda vztrepetal je ob tem prizoru.

Le Spadakapovo oko je žarelo v nekakšni radostni simpatiji.

Ta prizor ga je spominjal sličnih prizorov, ki jih je bil videl pred davnimi časi v rimskih podzemljih. Nekdanji bravo se je dramil v njem.

»Bratje,« je povzel Manfred, »in takrat je prišel tujec. Zapodil je v beg dvanajstero stražnikov, veli-

Gospoda, kam pa?

Gospod urednik! Dovolite tudi meni izreči svoje mnenje o tej kočljivi zadevi! Jaz se močno strinjam s prvim gospodom pisateljem tega članka. Nočem na tem mestu razpravljati o krivicah radi pristranskih razdelitev draginskih doklad. Prepričan sem, da se vsaka krivica prejalstej ubije sama, ubila se bo tudi ta. Terorizem in krivice trajajo nekaj — časa. Naš učiteljski stan je obdan s samimi krivicami. Ze osnovni državni zakon § 55. je velika karikatura. Nad nami strogo gospodari država, plačuje nas pa dežela. Ali ni to smešno? Ali je potem kaj čudnega, da sedimo med dvema stoloma na tleh? Smešna se mi tudi zdi trditev, da je današnja doba pare, elektrike in raznih izumov, doba napredka, omike in višek izobrazbe, a v resnici je napredek le v materializmu, v izobrazbi smo pa še jako zastali. Izobražen človek je namreč oni, ki posluša svoj razum, pamet in trezno voljo na podlagi pravice, resnice, značajnosti in ljubezni do bližnjega. Strasti in pristranosti izobražen človek ne pozna, on se tega ogiblje in sovraži. »Kogar so bogovi zavrgli, postal je odgojitelj,« so trdili že stari Rimljani.

Ali smo mi v tem oziru kaj napredovali v današnji prosvetljeni dobi? Stari Rimljani so bili pagani, človekolubja niso gojili, ker so se razveseljevali v svojih arenah nad krvoločnostjo. Človekoljubje je lastnost le izobraženega, plemenitega človeka. Aren sicer danes nimamo več, pa tudi človekoljubje je komaj v povojih. Bahay! Nemec je danes prijatelj krvoločnega Turka in zagrižen nasprotnik Slovana. In krščanstvo? S ponosom se trdi, da je krščanstvo premagalo temo paganstva. V resnici je pa vsa Evropa prepojena z duhom paganstva tako, da se danes mnogi tega niti ne zavedajo. Danes je mnogo kristjanov, ki so le po imenu kristjani. Cvet Kristosove zapovedi: »Novo zapoved vam dam, ljubite se med seboj!« se tepta z nogami. Danes se bahavo imenuje oni dobrega kristjana, ki sovraži, preganja in zatira svojega političkega nasprotnika. Učiteljstvo je prišlo v veliko zagato. Ono mora biti vsled svojega poklica narodno in napredno. Ono stoji na čelu narodne prosvete.

Biti vzgojitelj ni lahka stvar. Kot tak mora dobro poznati otroško naravo in dušo, obenem pa žrtvovati vse svoje moči za občni blagor naroda. Kdor se peča z odgojo, pride nehoti do neke spretnosti presojevanja značajev, običajev, navad, razvad, dobrega in slabega. On postane nekak sodnik ne samo pri mladini v šoli, marveč presoja s tega stališča tudi delovanje v javnem življenju in v politiki. Politika je pa

srečneža. Res je bil Trikot podla duša, toda prosil je bil milosti. In vitez si je štel v dolžnost da mu reši življenje.

Toda ravno v tem trenutku, ko je hotel izdreti meč, je začutil, da ga je prijel nekdo za roko.

»Pustite jih, gospod,« je rekel Manfred. »Pomenilo bi isto, kakor zastavljati pot houdourniku... Saj vidite!... In poleg tega mož res ni vreden, da bi se zavzeli zanj...«

Dočim pa je govoril Manfred te besede, se je začel odigravati nezasišano strašen in okruten prizor...

Rekli smo, da je kakih deset rokovnjačev pograbilo Trikota in ga vlekle k vešalom. Postavili so ga na stolec — predstojno smrti — ter mu začeli napravljati zanjko okrog vratu.

»Milost! Pustite mi življenje!« je ječal nesrečnež.

Zdajci pa je navalilo na vešala kakih sto vlačug, tulečih:

»Oni ni vreden, da bi poginil, kakor poginjajo hrabri možje!«

Besne, razpetih grudi, podobne strašnim furijam, so mahoma prodrele skupino, ki je obdajala Trikota.

Pograbile so bivšega kralja argotskega ter ga vlekle v enega izmed najtemnejših kotov Dvora Čudežev.

Kaj se je zgodilo tam?

Kakšno dejanje nagle, preproste in enostavne sodbe so izvršile te Erinije z razmršenimi lasmi in ne-

premenljiva, podvržena časovnim razmeram, je brez morale, značajnosti in srca.

Naše učiteljstvo se je zamotalo v politički boj. Poseči je moralo v boj, ker so ga prisilile razmere časa k temu in je bilo to dolžno storiti, ker se je borilo za svoj obstanek, čast in stan.

Ko so bili naprednjaki v zvezi z Nemci na krmilu, se ni moglo mnogo storiti za učiteljstvo, ker so bili klerikalci nasprotni zaradi glede vreditve plač. Glede narodnosti se je učiteljstvo vjemalo z njimi, a v drugih zadevah so se večkrat hudo križali. Z organizacijo in agitacijo je zmagal klerikalizem. Večina učiteljstva je bila v tem boju klerikalizmu nasprotna ali neutralna. Vsak boj ima za posledice žrtve, brez žrtev ni bojev. Klerikalci so zmagali s pomočjo zlorabe vere. Upili so, da je vera v nevarnosti, šola in učiteljstvo brezversko, obljubljali so kmetom nebesa že na zemlji itd. Po zmagi je nastala skrb za stranko. Treba je bilo dati pristašem tudi kruha, ker brez tega bi stranka kmalu propadla. Naravna posledica je, da se je začelo vzbujati koritarstvo. Lačni potrebuje kruha, a teh je na vsej črti preveč, samo od lepih idealov se ne more živeti. Ni ne smemo toraj zameriti, da je peščica učiteljev zapustila svojo ogromno organizacijo, plunila na svoj stan, narodnost in ponos ter pristopila h koritu. A to ni korito, še koritice ni! Za prazen nič so izstopili, največ jih je bilo prisiljenih stopiti v ta tabor, ker so imeli maslo na glavi! Veselo in ponosno sme biti učiteljstvo, da so se njega vrste očistile nezadovoljnih, kričočev in podlih duš, ki sedijo sedaj na solncu milosti našega klerikalizma. Kakor so delali zgaženi in nemir v naših vrstah, tako bodo delali tudi klerikalcem še bridke preglavice. Žrtve so sicer bridke, krivična razdelitev draginskih mrvic so sicer v sedanih razmerah zelo občutne, a pononi bodimo in ne klonimo glave! Klerikalcem se niti ne sanja, da so se lotili zelo kočljive zadeve. Naš narod ni učiteljstvu tako nasproten, kakor mislijo klerikalni prvaki. Mi, ki živimo med narodom, vemo to prav dobro. Danes je vsaka dekla boljše plačana, kakor učitelj začetnik — in to obsoja vsak pameten človek te ali one stranke. Učiteljski stan je idealen, požrtvovalen, s trpljenjem in trnjem obdan. Kdor misli obogateti, naj se obrne drugam, pri nas je le idealizem in trpljenje doma! Strasti kot odgojitelji ne smemo poznati. Klerikalizem zlorablja v svoji paganski strasti na krščanski podlagi vero, a mi ga ne smemo posnemati, marveč držimo vero — pravo vero v ljubezni do bližnjega kot narodno svetlino, in isti narod bo obračunal prejalstej s sedanjimi političkimi sleparji.

Pred izbruhom.

NEMČIJA IN PREVRAT V CARIGRADU.

Kljub vsem dementijem se trdovratno vzdržuje vest da je bil v noči pred prevratom v Carigradu, Enver bej pri nemškem poslaniku Vagenheimu, ter imel z njim daljši razgovor. Ta na vsak način čuden, tajni pogovor, pa na nemške oficijelne kroge nikakor ni vplival vznemirljivo in so v teh krogih odločno mnenja, da nikakor ne pride do pomorske demonstracije velesil pred Carigradom. Istotako ne verujejo, da bi se Rusija odločila za samostojno akcijo v Armeniji, ker bi bil tak korak popolnoma nasproten ruskim uradnim izjavam. Londonski diplomate nimajo nikakega zaupanja v kabinet Mahmud Šefket paše, ker ga smatrajo za nemško delo. Zelo neprijetni vtisk je napravila nanje izjava nekega Mladoturka, da le ti računajo na pomoč trozveze in Arnavtov. Dobro tudi vedo, da so dobili Mladoturki za svoje težnje od neke banke 6 milijonov ter, da pričakuje še druge, ogromne svote. Radi tega angleška diplomacija nič ne veruje zagotovilom Nemčije, da se pogaša le za mir ter, da ne namerava nikakih spletk. — V sled stališča, ki ga kaže Nemčija, niso evropski kabineti mogli okreniti ničesar kot počakati nadaljnega razvoja. »Echo de Paris« javlja, da sta Mahmud Šefket paša in Enver bej formalno prosila nemškega poslanika, naj posreduje, da bi Odrin ostal v turških rokah. Iz zanesljivega vira se zve, da namerava nemški poslanik Vagenheim slediti taktiki svojega prednika Marschalla v Bisherstein. In je bil glavna opora Enver beja, dočim je bil umorjeni Nazim paša strasten nasprotnik Nemčije. Nemčija pa ne daje javnega odobrenja prevratu in je izjavila, da hoče prilagoditi svoja stremeljenja onim velevlasti. V Petrogradu je bila ta izjava dokaj povoljno vsprejeta, dočim vidijo v Parizu v tej izjavi skrito ost, naperjeno proti tripelententi.

POSILNJI VELEVLASTI KOT NADALJNI VODITELJI MIROVNIH POGAJANJ?

London, 30. januarja. Delegation mirovne konference v Londonu se bojda izjavili, da bodo v bodoče nadaljevali mirovna pogajanja posilniji velevlasti sami. Na banketu, ki so ga priredili bulgarski delegatje, je nazdravil dr. Danev s srbski zvezci.

IZJAVA DR. DANEV

London, 30. januarja. Dr. Danev je izjavil, da turški predlogi niso taki, da bi se na njih našlo podlagi za nova pogajanja. Zavezniki

sramno razgaljenimi prsi, ostudne in vendar veličastne v izbruhu svojega srda?

Slišalo se je grozno kričanje Trikotovo v smrtne strahu in besno tuljenje razjarjenih vlačug.

Nato je ugasnil glas kralja argotskega; zatonil je v večnem mraku.

In par trenutkov kasneje so zagledali par vlačug, kako so razmetavale z okrvavljenimi rokami ude razmesarjenega trupla.

Ali so ga bile razčetrverile?

Ali so se bile vpogle v njegove štiri ude kakor kobile, ki zbesne pod krvnikovem bičem?

Ali so ga razsekale na kasec?

Nikoli se ni zvedelo z gotovostjo.

Toda neki rokovnjač, nekaka čudoviščna zver, orjak, ki je bil tem podobnejši starodavnemu Kiklopu, čim je bil slep na eno oko, se je približal vešalom.

Dva koraka od vešal je bil zataknen v zemljo rokovnjaški prapor. Ta prapor je tvorilo železno kope, na katero je bil naboden kos mrhovine, kos crklega konja ali ubitega psa.

Enooki rokovnjač je zgrabil prapor vrhovno s konice, nadomestil jo z nečem kar je skrival pod svojim plaščem, in postavil nato prapor na staro mesto.

Neizmerno, besno rjovenje vlačug in rokovnjačev, je pozdravilo novo zastavo.

zahtevajo odločno, da se jim izroče Egejski otokl, če se to ne zgodi, se tudi ni nadejati zopetnih pogajanj. Ta odstop pa se mora zgoditi, še predno se začno sovražnosti.

TURČIJA V ŠKRIPCIIH.

London, 30. januarja. Balkanski delegati so izjavili zastopniku »Reuterjevega zavoda«, da morajo Turki na bojnem polju podpirati mirovne preliminarne preje, kot se začno nadaljna pogajanja.

NA DUNAJU IN V BEROLINU SO NEZADOVOLJNI.

Dunaj, 31. januarja. Na Dunaju in v Berlinu so silno nezadovoljni s postopanjem Bolgarske in ostalih balkanskih držav. Tako prinaša »N. Fr. P.« iz berlinskega drž. koncelskega urada vest, da bi bile balkanske zaveznice še lahko nekaj časa počakale na nove korake Turčije. Isti list prijavlja razgovor z grškim poslanikom Gryparisom, ki je izjavil, da so vsi grški delegati — razun jednega — ostavili London. Tudi dosedanji poslanik Streit, se povrne nazaj na Dunaj. Gryparis pravi, da je nova vojna nezogibna. Grška hoče i nadalje urediti svoje korake skupno z ostalimi zaveznicami. — Drugačnega mnenja je srbski delegat Jovanović. On vodi dokaj optimistično ter pravi, da prekinjenje premirja še nikakor ne pomenja nadaljevanje vojske. — Istotako sodi londonsko jutranje časopisje, ki je mnenja, da Turčija ni v stanu nadaljevati sovražnosti, ker ji primanjkuje vsega — denarja pa najbolj.

RAZPOLOŽENJE V SOFIJI.

Dunaj, 30. januarja. Iz Sofije izjavljajo, da si tolmačijo merodajni bulgarski krogi zadnji odlok vlade, potom katerega naj se začno sovražnosti šele v ponedeljek, kot zadnji pritisk na Turčijo, da se ukloni. Prepričani so tudi, da bode drugi del vojske mnogo krajši kot je bil prvi, ter, da namerava bulgarska vojska pred Odrinom vzeti to trdnjavo z naskokom. Na to pa se bodo stavili Turški novi, a mnogo težji pogoj in vrhu tega se udari tudi na Carigrad.

Sofija, 30. januarja. Vest o prekinjenju premirja, ki ga je pozno v noč zborujoča vlada proglasila, se je po bliskoma raznesla po celim mestu in vzbudila veliko senzacijo. Ministrstvo je prišlo tudi glede Rumunsko do zaključka in sklenilo, da ne odstopi niti pedl zemlje, da pa hoče v ostalem Rumuniji nasprotovati i v naprej ostati koncilantno.

STALIŠČE VELEVLASTI.

Dunaj, 30. januarja. Za slučaj, da bi odgovor Porte ne bil zadovoljiv, se še ni ničesar gotovega sklenilo. Čas, ki jim preostaja še do faktučne izbruha, hočejo uporabiti za mirljubne svoje namene. Če pa pride vendarle do novih spopadov, hočejo vsaj nove sovražnosti lokalizirati.

Slovenska zemlja.

Iz Čerenuč.

Klerikalni posredovalni uradi v praksi. Črnuški pismonoša je na infamno pritožbo črnuškega župnika in župana na poštno ravnateljstvo odgovoril s tožbo na sodniji. Po novi praksi mora pa vse najprvo na posredovalni urad dotične občine. V črnuški občini se je sestavil posredovalni urad iz dveh toženih, to je iz župnika, ki je objednem predsednik in pa iz župana ter še treh prisednikov. Stvar se je pa sledeče vršila: Točno ob petih popoldne v sredo pride pismonoša na urad z dvema možema. Zbrani so bili že vsi svetniki polnoštevilno. Ko vstopi, pravi pismonoša, da ima dve priči s seboj, ker bode nekaj povedal. A župnik mu hiti odgovorjati: »A nismo mi zadošti, mi ne potrebujemo nobenih priči.« »Jaz pa govoril ne bom.« »Če pa govoril ne boš, bodeš pa pet kron moral za kazen plačati. Sicer pa, kaj pa vendar misliš, pa povej, pa povej!« Pismonoša pa pravi nato: »Izjavljam tem potom, da se ne poravnam.« Sedaj pa so vsi v eno sapo prav ironično zavpili: »A zato si ti potreboval dve priči.« Potem so zahtevali, da se naj na neki papir, ki pa je bil prazen, vsi skupaj podpišejo, »da gre stvar naprej«. Ker se pa le ni hotel nikamor podpisati je pa v sveti jezi nek prisednik Pečar — Jokel vstal in s pretečim glasom proti njemu obrnjen govoril: »Mi Te bomo že stran spravili, ker ne opravljáš svojih poslov po predpisih.« — Pripominjam še enkrat, da je bil predsednik tega »mirovnega sodišča« župnik — toženec Miklavž Stazinski in pa župan — toženec Čilašek prisednik ter Pečar — Jokel, ki živino, katera pogine, svojevoljno pokoplje, ne da bi to pristojni oblasti naznanilo. — Deželni vladi bi se svetovalo, da se za-

kim »šuštarijam« enkrat za vselej konec napravi, kajti tudi za klerikalne posredovalne urade, če že taki morajo obstojati, seveda je v svrhu prikrivanja strankarskih grehov, mora veljati: »da nihče o svoji stvari ne sme biti sodnik« in naj si bo tudi to črnuški župnik Miklavž Stazinski.

Iz Kamnika pri Preserju.

Naš Sokol. Naš odsek je menda najmlajši slovenskega »Sokola«. Ustanovljen je bil 1. sept. m. l. Dasi so se nam delate razne zapreke od strani nasprotnikov, smo vendar ostali zmagovalci. Telovadnico tudi imamo. Dobili smo od neke vdove Franciške Šivic — vulgo Dobrovoljka — hišo v najem, za katero ji plačujemo samo 20 K na leto, za kar ji gre najiskrenejša zahvala. Pretvorili smo to hišo v pravo telovadnico. Vrgli smo dol strop, odstranili peč in zid med vežo in veliko izbo, obili gori z deskami, ki smo jih nato pobelili. Bilo je treba še nekaj drugih poprav. Stalo nas je to do 60 K. Da ni bilo več, ni čudno, saj smo žrtvovali marsikatero noč, da smo popravili sami. Tako imamo svoje zavetišče, kamor stopamo z veseljem v srcu. Tudi nekaj orodja že imamo: drog, kroge, obenem imamo priprave za skakanje in plezanje. V kratkem dobimo še bradljo. Pridno se učimo redovne in proste vaje. Dragi bratje, držimo se krepko! Če smo imeli toliko moči, da smo vrgli na tla prve ovire, menim, da se nam ni treba več bati nadaljnih zaprek, ki se nam bodo gotovo še nastavljale na poti našega delovanja. Zato pa pogumno naprej do končne zmage! — V prvi polovici februarja bomo imeli občni zbor. — Na velikonočni ponedeljek pa bomo priredili burko »Nemški ne znajo«, za katero se že sedaj pripravljamo. Pri tej priliki bomo spored povečali. Govor, izvajanje prostih vaj, deklamacija, to bo še spadalo k prireditvi. Še enkrat: vrlo naprej, bratje, kajti vsesokolski zlet je pred durmi. Na zdar!

Iz Maribora.

Naša štajerska, klerikalna artilerija je torej začela zopet streljati. Da je kaj »za živce« v tem večnem političnem boju, bodo tokrat priredili gospoda hudo agitacijo za »katoliški« shod. Če človek čuje te dve besede, se nehote ustavi pri zadnji. Shod bodo priredili in, če se ne motim, še celo v Ljubljani, pa jugoslovanski bo tudi. Ampak »katoliški?« Ne, Jaka, samo tega ne verjem! Slovenska domovina bode zopet deležna prevelike milosti, kajti sedaj, ko je zmaj vzrastel, bo tudi odpiral navstečaj žrelo in — skušal požirati. Predno pa se bode pripravil resno do hlastanja, bo še pregledal vrste svojih jagnjet, pardon, koštrunov, da bo v stanu konstatirati, v koliko jim je že zrastle maščoba, pa ne morda telesna, pač pa duševna. Dvajset let je že pasel ta dobri pastir svojo čredo in sedaj upa, da se mu je dovolj napasla. Da bode pa imela vsa ta maškerada tudi primerno obliko na zunaj, v prvi vrsti pa, da bode dovolj privlačne sile je v naprej zasigurane, je seveda za ns Štajerce-Slovence osnovan poseben »škofijski pripravljalni odbor« za letošnji pomenljivi prvi jugoslovanski katoliški shod v Ljubljani. Božji blagoslov je že v naprej zasiguran in, kaj bi ne bil, saj se je že v naprej javilo, pod katero devizo se bode šlo v boj, za jedino pravi klerikalizem. Prvič se hoče, da doprinese štajerskim Slovincem: Več katoliške odločnosti! To pa samo za to, ker pri nas doma še nismo vsi taki tepci, da bi brez izjeme trobili v klerikalni rog. Res je namreč, da se pri nas še marsikdo spominja na udobne, mirne čase štajerske edinosti, ko še niso strahili in plašili naše narodne samozavesti — gospodje v črnih sukňah. A danes? Kolika razlika med prej in slej! »Ne mislite, da so prišli miri — nest na zemljo; ne miru, ampak meč so prinesli.« Meč brato- in narodamorstva! »Prišli so namreč razdvojiti (človeka) narod zoper njega (očeta) dobrotnike in sobrate in, hčere naše zoper njih tašče. In (človekovi) narodovi sovražniki bodo (so) njegovi (domači) lastni sinovi, klerikalni razdvojniki, gospodje v črnih sukňah.« »Kdor ljubi (očeta) narod ali (mater) slovensko domovino bolj ko klerikalne razgrajče, jih ni vreden, in kdor ljubi svobodo in napredek, je zavedno izgubljen.«

Nekako te misli je imel oni, ki je napisal četrtkovemu »Slovincu« članek (če smemo ta nestvor še tako imenovati) »Več odločnosti«. Do danes smo Slovenci vsaj še moralno bili znani kot »Biedermayerji«. Od kar pa se naša, seveda prečastita, duhovščina spravlja na to, da dela iz naukov Kristusovih — pamfletov, bode pa še prišli na glas hinavcev in potvarjalcev vere, oziroma čisto navadnih šuftov. Kajti le največji neznačajneži, ki so res že pripravili slepo maso do tega, da pobija oni starčka očeta, kolje z nožem brat brata in psuje hčer mater, zamore visoke

nauke Njega izrabljati v orgije, kot delajo to naši klerikalci na političnem polju javno, v obraz, v zasmeln celemu svetu! V dobi, ko oskrnjava slovo mašniki nedoletna dekleta, je sicer mogoče vsak cinizem, a to je že izrodek najhujšega farizejstva! Še ono malo strpnosti, ki je je med našim narodom naj zgine! Še ono majhno zaupanja drug drugemu, naj zatre Sloven, naj zgubi naše ljudstvo, da bode klerikalizem tim bujneje cvetel! In mi? Ali nas ne more biti v dno duše sram, držati roke kljub vsem tem pojavom — križem?

Iz Zelene jame.

Draga Malči! Tako nekako se je glasilo pismo, ki ga je prejela te predpust lepa mlada punčka. Ko je pismo prečitala ji je bilo nekoliko hudo pri srcu: »Težko pojde, si je mislila, pa vendar bom poskusila. Mlada in zala sem, zgovorna tudi, žena postati je lepa stvar, nekaj dote imam, če se mam prikupim, dobim še nekaj po vrhu — in tako bom v kratkem gopaa.« — Nad Zeleno jamo so sijali zadnji solnčni žarki, večerne sapice so trepetale, kakor, da bi iskale zavetja pred zimsko nočjo, in so šepetale: lohko noč, spančjak sladko. Malči pa je mislila nanj, namreč na onga, ki je pisal pismo: »On je mlad in lep gospod, bila sva večkrat skupaj in sva sanjala o ljubezni, gotovo si želi moje roke. Večerni mrak je padel na zemljo, le tu in tam je žvrgolel še kak vrabec. Kmalu je tudi ta popolnoma utihnil, blede luna je zasijala izza Golovca in je posvetila skozi drevje v Zeleno jamo. V hišah so že luči večinoma pogasile — le tuintam se oglašá še kak glas. Malči je čakala — toda njega ni bilo. Trudna se je vsledla pod lipo in se je zagledala v okna svojega bodočega ženina. Sveti Peter je udaril na veliki zvon že dvanajstkrat. V njegovi sobi je luč ugasnila — niti slutiti ni, kdo ga čaka. Malči je bila nejevolna in se je vrnila domov. Čudno se ji je zdelo, da ga ni bilo. Spomnila se je, da so jo mogoče drugi potegnili, da je čakala zastoj. Od same slabe volje ni mogla zaspati pozno v noč, ko se je oglašal sv. Peter z jutranjim zvonom. Ko je bilo čas kuhati zajtrk, je Malči sladko spala po nemirni in mrzli noči. Zato pa je nastal ropot, ko je prišla iz svoje sobe. Smetičnica in lopar sta pela svojo jezno pesem. To je bil konec te predpustne povesti iz Zelene jame.

Dnevni pregled.

Nezaupnica v nemškem drž. zboru je razburila nemški svet. V teh važnih časih, ko hoče Nemčija kazati Evropi svojo kulturo, je dal nemški drž. zbor nemškemu drž. kanclerju nezaupnico zaradi nekulturnega nasilja, pod katerim trpe poznanski Poljaki. To je za Nemce pravi udarec, kajti drž. zbor nemški je s tem obsodil nekulturno nemško politiko. Seveda se ne more reči, da je n. pr. centrum pri tem vodil kak idealen namen ali ljubezen do Poljakov — enako soc. demokrati niso glasovali za nezaupnico iz ljubezni do Slovanov — ampak nezaupnica je bila sprejeta — in to pomeni dovolj. Nezaupnica je vplivala kakor bomba na nemško nadutost in bo imela lahko še velike posledice. Vsenemci in nacionalci so dobili klofuto v nemškem drž. zboru. Skoraj gotovo je ne bodo spravili molče — ampak jim bo še bolj zrastel greben. Posebno zdaj, ko bidejo odločilni trenutki za svetovno nemško politiko. Tako imajo tudi Nemci svoje težave.

Šolska zgradba. To pomlad prično v Mavčičah pri Kranju z zgradbo nove dvorazredne ljudske šole. Deset let so klerikalci, na čelu jim občinski odbor — zadrževali in ovi-rali zgradbo te šole. Zdaj so morali drugi faktorji udariti na struno, da je nehal kmetijski »burovž« s svojim bingljanjem!

Kako jezuiti nadzirajo avstrijsko politiko. Na Dunaju so zapazili, da prihajajo radiotelegami, ki vežejo glavno poveljstvo z četami na meji, pogosto zelo pokvarjeni in popačeni na svoje mesto. Dolgo niso mogli dognati, kje je vzrok. Zdaj se je izkazalo, da imajo jezuiti v Gradcu na svoji cerkvi skrivno brezzično postajo, s katero so mogli kontrolirati vse brzjave. To postajo je napravil neki državni elektrotehnik. Graška postaja je stala v zvezi z Mödlingom in z jezuiti v južnih Tirolih. Ker so take postaje prepovedane — je drž. oblast dala to telegrafsko jezuitsko špekulacijo takoj odpraviti. Na ta način so se jezuiti hoteli vmešavati v najvažnejše državne zadeve.

Napredna zмага. Pri volitvah v zastop okr. šolskega sveta v Postojni so zmagali naprednjaki. V Se-

nožečah Fran pl. Garzaroli in kot namestnik Filik Kavčič, v Postojni pa Fran Arko in kot namestnik Fran Dekleva.

Umril je gosp. Teodor Rudesch, graščak v Ribnici. Pokojnik, ki je bil tast gosp. dr. Schiffererja, zdravnika v Ribnici, je dosegel starost 75 let.

Iz Vodice se nam poroča: Pri nas imamo že več časa neko zamaknjeno devico. Piše se Johana Stare in je stara 20 let. Doma je v Repnjah in uganja svoje sleparije v farovžu župnika Žužka v Vodich. Ljudstvo prihaja od vseh strani gledat zamaknjeno devico — celo s Koroškega so prišli. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da zamaknjena devica dvakrat na teden krvavi iz ran — kakor Jezus in da pri tem ljudem prerokuje. Seveda se pri tem župniku polni bisaga. Med priprostimi ljudmi krožijo govornice o raznih čudežih, ki so se na njeno priprošnje zgodili. To je seveda dobra reklama. Sliši se, da pride v petek sam škof Ant:n Bonaventura pogledat to svetnico. Ljudstvo seveda marsikaj veruje in rado plačuje za take predstave. Zato pa je geslo klerikalcev: proč od šole, proč od prsvete, da bo ljudstvo tem bolj nevedno. Dobro bi bilo, da bi se poklicane oblasti zanimale bolj za take pojave in bi ljudi obvarovale zmot in nepotrebnih stroškov. (Pričakujemo o tem poročila, Op. ur.)

1100 čeških otrok brez šolskega pouka. V Hrusovu in v Rychwaldu se je začela šolska stavka, ker vlada ne da čeških šol. Tako morajo mali desetletni državljani učiti avstrijsko vlado pravičnosti. Šolske stavke se na Češkem in v Sleziji ponavljajo leto za letom. Šolske stavke so škandal za vsako državo, kajti v tem se pokaže, kako malo pravičnosti uživajo državljani v lastni državi. Šolske stavke so poučne tudi za nas. Kaj bi bilo, ko bi mi šli s tem sredstvom v boj za slovensko šolo. Ali imamo na Koroškem in drugod narodne šole? Nimamo. In vendar molčimo od leta do leta — dočim se naši otroci potujčujejo. In zakaj? Ker nimamo v sebi toliko sile, da bi znali skupno z narodom začeti boj za pravo narodno šolo. Toliko o tem za sedaj.

Nesreči. 19letni železniški delavec Dane Serbezija je 26. t. m. ponesrečil na železnični progi v Prelogah. Serbeziji je namreč priletel med delom oster kamen v levo oko in ga težko poškodoval. — 26letni delavec Ivan Štrajhar je delal 27. t. m. v nekem gozdu pri Bitičah v hotiškem okraju. Ko je hotel razstreliti štor nekega posekanega drevesa, se je predčasno vnel za to pripravljeni smodnik in mu je puhnil v obraz. Štrajhar je zadobil pri tem opekline in težko poškodbo na desnem očesu.

Tatinski berač. Preteklo nedeljo popoldne je neznan tat ukradel posestniku in županu Alojziju Tršanju iz Tacna pri Šmartnem pod Šmarno goro. Š gostilni Jožefa Lavtizarja v Verju črn kožuh v vrednosti 115 K. Na sumu tatvine je neki berač, katerega so v kritičnem času tam videli.

Tatvina. Pretekli ponedeljek je neznan storilec vlomil v hišo posestnika Jožeta Hitejca iz Studenca in mu odnesel iz neke miznice 100 K. Hitejca takrat ravno ni bilo doma, da bi bil preprečil tatvino.

Še ena tatvina. Pred štirinajstimi dnevi se je priliplil neznan tat ponoči v hišo posestnika Antona Arha iz radovljiške okolice in je ukradel iz jedilne shrambe osem svinjskih plečet, kakor tudi dvoje prašičevih glav. Posestnico Uršulo Arh je šum zbudil, vendar se ni brigala zanj, ker je mislila, da ga je povzročil kdo izmed domačih ljudi. Malo pred tem so neznan tatovi ukradli svinjsko meso tudi posestniku Matevžu Gartnerju in to iz odprte kuhinje. Orožništvo jih zasleduje.

Drobiž iz Štajerske. V Gradcu je v tamošnjem vojaškem oskrbovališču izpil neki enoletni prostovoljec v samomirlem namenu steklenico špirta. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnico. — V Sarajevu se je ustrelil 30. m. m. 20letni Rudolf Verdonik iz Maribora. — V Seegrabnu na G. Stajerskem je zasulo v rovu »Angelj Varuh« tamošnjega rudokopa, rudarja Amona. Potegnili so ga mrtvega iz rova s strašnimi ranami. Zapušča ženo in več otrok. — V Gradcu je bil imenovan tamošnji načelnik postaje Juž. žel. načelnik Ot. Preissler, višjim načelnikom. — Cesar je potrdil zopetno izvolitev mariborskega župana dr. Schmiedererja. Temu sledi v kratkem uradna razglasitev, zaprisega in vpoklicanje novo izvoljenega mestnega sveta. — V Mariboru opusti vojno ministrstvo tamošnje kadetnico. Stvar je vzbudila veliko senzacijo. Mestna občina je za kadetnico mnogo žrtvovala.

Ljubeznjivi sorodniki! V Seljčih, fara Sv. Jurij ob Ščavnici, živi zelo pobožna rodbina Jaka, Peter in Marija Vrbnjak ter teh bratrancev Jernej Šantel pod eno streho. Peter okoli 40 let star ter nekoliko slaboumi je pred dvemi meseci zbolel in — izgubil. Ko je prišlo to pred par dnevi na ušesa g. Janeza Verhovnika, orožniškega stražmojstra v Ljubečevih, je posvetil tej čudni razgonetki vsjo svojo pozornost in res našel Petra dne 24. januarja — toda kakšnega. V mrzlem hlevu je bil iz močnih desk napravljen — svinjak, dva metra dolg, en meter širok in v njem je bil zaprt Peter, oblečen samo v raztrgano srajco in hlače. Slama pod njim je bila vsa gnila, bil je ves v nesnagi, ker že dva meseca ni mogel iz močno zaprtega prostora, po obrazu in rokah poln ran, najbrž so ga obgrizle podgane. Na klicanje g. Verhovnika je slabo reagiral, popolnoma onemogel nj mogel vstati, niti govoriti. Ko je g. Verhovnik energično zahteval od Jaka Vrbnjaka pojasnilo za tako kruto postopanje, je dobil odgovor, da bi Peter itak umrl, da je škoda za denar, ki bi ga porabil za zdravljenje. In pri tem je imel Peter svoje dedščine okoli 1800 K. In ravno teh 1800 K je najbrž dišalo pobožnim sorodnikom, zato bi se radi Petra iznebili. G. Verhovnik je nato dal prepeljati Petra v hišo ter obvestil c. kr. glavarstvo in sodnijo v Ljubomeru o celi zadevi. Predno pa so se mogli izvršiti nadaljni koraki za Petra, je prišel glas iz Križevca, da je Peter Vrbnjak umrl dne 27. t. m. jutraj — na kak način, bo dognala sodnijska komisija, ki je šla predvečerašnjem, dne 30. januarja, k sv. Jurju, da s pomočjo raztelesenja dožene vzrok smrti — o čemer bomo še poročali. Naj že bo tako ali tako — brunni sorodniki se ne bodo smejali dedščini — k večjemu se bodo kesali ali pa v ječi jezili na g. Verhovnika, ki je prišel tri dni prezgodaj njih ljubeznjivosti in bratovški ljubezni na sled.

Rjepinova slika »Ivan Grozni ubije svojega sina.« je postala žrtev slaboumnega človeka. V Tretjakovske galeriji je pred par dnevi to sliko ogledoval 19letni sin cerkvenega slikarja Balašova in je z nožem sliko razrezal, predno so ga mogli stražniki ukrotiti. Zanimiv pojav duševne bolezni.

Nesreča pri eksploziji v skladišču vina. Te dni je nastala v nekem skladišču vina v Jekaterinburku eksplozija, pri kateri je bila ena oseba na mestu mrtva in 15 težko ranjenih.

Nesreča na morju. V noči med 27. in 28. januarjem je trčil pri Kapu de la Haque parnik »Phyne«, ki je plul iz Alžira v Rouen, ob nemški parnik »Panyani«, ki je plul iz Hamburga v Valparaiso. »Panyani« se je takoj potopil. Štiri može so se rešili na parnik »Phyne«. Ostalih 30 mož posadke se pogreša.

Nesreča. Na Dunaju se je v stanovanju nekega strujarja vžgal celoluid. Pri tem je zadobil strujar Frey in njegov sedem let stari sinček težke poškodbe. Stanovanje je bilo popolnoma izžgano.

Ponesrečen beg. Te dni sta hotela radi velikih goljufij pobegniti iz Budimpešte dva fantalina in sicer Csaki ter šofer Andor Weiss. V Bremenu, baš ko sta se hotela vkrcati, so jih aretirali in poslali nazaj.

Samoumor. V Gmundenu se je s cyanikalijem zastropil Ruider, po pokliču zlatinar. Našli so več poslovnih pismen, a brez oznabe vzroka. Sumijo, da ga je do tega prisilila skrb vsled slabe kupčije.

Samoumor bratomorica. V Sebence na Češkem je prišel v neko trgovino z železom neki človek, ter kupil samokres. Nabil ga je ter se pred očmi prodajalcev ustrelil. Izkazalo se je, da ga rajhenberško sodišče zasleduje radi bratomora.

Jez se je zrušil vsled mraza in ogromnega vodnega pritiska v Jablanecu na Češkem. V trenutku vdrla je v mesto nad 20.000 m³ vode, ki je polavila del mesta tako, da so morali še v noči mnoge stranke spraviti iz poplavljenih hiš.

Vlaka sta trčila v postaji Ravno v Voliniji na Ruskopoljskem drug od drugega. Pri tem je bil ubit proizvodnik, dočim je zadobilo pet popotnikov lažje poškodbe.

Goreč parnik. Iz Las Sorme javljajo, da je tjakaj prispel parnik »Magdeburg«, ki je bil ves v plamenu. Parnik in njegova vsebina sta izgubljeni, dočim je bilo mogoče rešeno.

Maščevanje odslovljenega delavca. V Parizu je te dni eksplozirala v podzemeljskem kolodvoru severo - južne železniške proge dinamitna bomba, ki je naredila v predoru ogromno škodo. Sumijo, da je to storil neki odslovljeni delavec, ki je v zvezi z anarhisti, iz maščevanja. Storitca do danes še niso bili v stanu prijeti.

Ljubljana.

— **Gospod Maier, vprašamo Vas, prav ponižno,** kdo je pri volitvi sleparil? Ali napredno učiteljstvo, ki je kljub vsemu podkupovanju od klerikalne strani, kljub vsem mahinacijam slavnih Slomskarjev, vendar le dobilo večino glasov, ali pa Slomskarji, ki so imeli za svojih hrbtom 25% doklade in celo predsednika volilne komisije s tako vneto na svoji strani, da je pripustil k volitvi nepravilne volilke? E, gospod nadzornik, kdo je sleparil! Dr. Prašek št. 2.

— **Bivši šef ljubljanske policije umri.** Dne 18. januarja ob 5. zjutraj je v Newyorku v bolnišnici umrl za rakom v grlu bivši policijski svetnik pri ljubljanskem magistratu, g. Fran Podgoršek, star 52 let. Rojen je bil na Sp. Štajerskem l. 1861. ter je absolviral juridične študije. Služil je nekaj let pri sodišču, kjer je postal sodni pristav. Nato je vstopil pri ljubljanskem magistratu dne 1. decembra 1893. kot policijski komisar ter je l. 1898. postal načelnik policije in mag. svetnik. L. 1904. pa je zaradi afere Löwy in drugih nerednosti prišel v disciplinarno preiskavo, ki je po Ljubljani dvignila mnogo prahu. Ker je spoznal, da je postal kot policijski načelnik nezmožen, da mu grozi najhujša kazen, se je službi sam odpovedal, obenem pa resigniral tudi na vse službene pravice. L. 1905. se je s svojo soprogo izselil v Newyork, kjer se je preživljal kot žurnalista in juridičen konzulent. Njegova soproga pa je otvorila trgovino z vezeničnimi in pleteninami. Newyorkski list »Glas Naroda« piše o njem: »Pokojnik je bil mirnega, koncilijantnega značaja, ter je v krogu tukajšnjih tujakov užival splošno spoštovanje.« Naš »Slovenec« pa je to sodbo ameriškega lista o našem nesrečnem rojaku svedočila v svoji nedeljski listini. **To pa le dokazuje, da sega sovraštvo naših katolikov celo preko groba.** Pokojnik je bil zlasti kot policijski šef velesposoben uradnik, zelo nadarjen in izobražen mož. Žal, da je kasneje zašel na kriva pota? — Cherchez le femme! Bil je zaveden rodom ljub in vedno napreden volilec. N. p. v m.!

— **Albinca na v terek!**

— **Iz gledališke pisarne.** Danes v soboto za par prva uprizoritev zabavne Gavanlove »Male čokoladnice«, lahne, povsod z veseljem sprejete francoske veseloiigre. Naslovno ulogo igra ga, Kreisova, režira g. Fischer. V nedeljo popoldne izven abonementa, za lože par, velika ljudska opera »Naskok na mlin«, slikajoča tragično epizodo iz francosko-nemške vojske. Zvečer ob 7. uri se ponovi za nepar »Mala čokoladnica«; na pustni terek ob 6. uri burleskna opereta »Orpheus v podzemlju«.

— **Simon Gregorčičeva ljudska knjižnica** v Ljubljani, Wolfova ulica 10/1, ostane na nedeljo 2. februarja radi ustanovnega shoda Zveze slovenskih ljudskih knjižnic za občinstvo zaprta.

— **Lovski ples.** Po svoji industriji kričimo, a tega, kar imamo, pa ne poznamo. Da se torej seznanimo slovenski lovci z izdelki slovenske podjetnosti, razstavi edina slovenska družabna tovarna za orožje, prel Peter Wernig, iz Borovelj na Koroškem, na lovskem plesu v lovskem paviljonu nekaj pušk. — Med drugimi nas bo zanimala posebno četrcecvka, patent Wernig, 2 cevi za kroglo, 2 za drob. Wernig je svoj čas stavil s sedanjim boroveljskim županom 10 steklenic šampanjca, da si upa napraviti četrcecvko, ki ne bo tehtala več kot 3 kg. Napravil je razstavljen četrcecvko, ki tehta samo 2,9 kg. Župan je torej stavo izgubil in moral plačati, mesto za šampanjca, 50 kron za občinske reveže. Druga zanimiva puška je orijentalška spretnjca. Takih je tovarna izvažala na stotine v Smirno v Malo Azijo, dokler se ni naša država zaprla turškega trga s tem, da je izzvala tam bojkot avstrijskih izdelkov. Ostale puške so pa prvovrstni izdelki one vrste, ki je dobila na mednarodni lovski razstavi na Dunaju l. 1910. zlato kolajno. — Vsak vdeležnik plesa si razstavljen blago lahko ogleda, tako da se slovenski lovci prepričajo o izvrstnem delu podjetja, ki so ga ustanovili koroški Slovenci brez razlike strank.

— **Na današnji fantovski ples** pri Češnovarju na Dolenjski cesti opozarjamo cenjeno občinstvo, da se ga udeleži v čim najljepšem številu. Ples se vrši pod pokroviteljstvom župana iz Kurje vasi in guvernerja s Prul v prid knjižnici Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina 30 vinarjev. Zabava skozinsko predpustno raznovrstna!

— **Prijatelj stoj!** Kam pa danes na pustno soboto in nedeljo? Ne vem! Se še nisem odločil. Pojdi torej z menoj, ako hočeš iti kam danes zvečer ali pa jutri. Najbolje pa na praviš, da greš nocoj in ostaneš do jutri na zabavni, domači plesni vese-

lici, ki se vrši v novem salona v restavraciji »Amerika« na Glincah. Tam se boš zadnje dneve predpusta imenitno zabaval. Za zabavo je tam vsestransko preskrbljeno. Igra oddelek pomorske godbe s ponekrečne ladije »Titanic«. Ta oddelek godbe se je na čudežen način rešil, sedaj je ravno na poti v svojo domovino. Videl boš razne tuje narode, seveda v maskah, ki so vsaj obisk naznanili. Pri veselih mizah bo dobila tudi družba sv. Cirila in Metoda svoj prispevek. Torej, prijatelj, le pridi in še druge povabi s seboj! Ne bo te žal!

— **Iz Bizovika.** Že pretekli teden smo poročali, da je streljal Joško Verbinč ponoči po vasi. Zdaj smo izvedeli tudi, da je s puško zastražil dve dekleti in sicer F. Z. in C. Z., ko sta se vračali od pevske skušnje domov. Naglal ju je s »ciganškama« in je ustrelil s puško, da sta se zelo ostrašili in sta pobegnili vsaka na eno stran. — To dokazuje, da Joško ne zna prav rabiti orožje in se bo menda moral zaradi tega svojega razgoviljenja zagovarjati pri sodišču.

— **Tovarniško oboje,** pri krajski stavbeni družbi je nabralo za staviljuče v Vevčah 12 kron, kateri znesek je g. Ivan Umeč na pristopno mesto oddal.

— **Ogenj v Jenkovi ulici.** Včeraj dopoldne je začelo goret v podstrešnem stanovanju neke perice Turk v Pečarjevi hiši št. 13. Ogenj je na pravil. omenjeni perici precej škodo na pohištvo in obleki. Zgorele so ji postelje za opravo in ena omara za obleke. Obžgalo se je pa še več drugega pohištva in obleke, vendar so še ogenj pravočasno pogasili sami med seboj. Kakšna nesreča bi lahko nastala za vso okolico, če bi se bil ogenj razširil! Tam poleg ima tovarna Zankl več svojih skladišč, katera so vedno polna firneža, špirta, bencina in drugih gorljivih tvarin. Ogenj je najbrže nastal vsled kake peči, ko se je v slabo zatrtih podstrešnih stanovanjih kurilo. Zato prosimo sl. magistrat, da se o tem takoj in natančno prepriča, kdo je nesrečo zakrivil ter najstrožje prepove kuriti v omenjenih stanovanjih, da se kaka večja nesreča ne pripeti. Prizadeti.

— **V Ameriko so jo hoteli poplahiti.** Predvčerajšnjem zjutraj je aretirani nek stražnik na južnem kolo-dvoru štiri fantje: Antona Markolina, Nikolaja Pušaka, Petra Raderca in Franceta Markolina. Vsi štirje fantje, ki še niso zadostili vojaški dolžnosti, so jo hoteli udariti čez morje v Ameriko. Pri njih se je našlo 1630 K. Sovražnike Evrope so izročili deželnemu sodišču.

— **Zaradi prepovedanega povratka** so te dni aretirali 60letnega berača Franca Sedeja iz Kranja in ga izročili sodišču.

— **Sam se je naznanil.** Ono noč je prišel na glavno stražnico 15letni jermenarski učenec Jožef Reishofer iz Dunaja in je izpovedal, da je svojemu mojstru Antonu Pomalisu poveril 30 K, s katerimi se je najprej peljal v Gradec, potem pa še v Ljubljano. Izročili so fanta sodišču.

— **Tat zimskih suknj.** 12. t. m. je neznan tat ukradel v neki gostilni v Gradišču knjigovezu Karolu Rakosu zimsko suknjo in en prstan, ki je bil v suknji. Policijskemu agentu se je posrečilo zaslediti tatu v bolnišnici. Tat je 70letni brezposelni delavec Ivan Rožič iz moravške okolice. Ta je omenjenega dne prodal suknjo nekemu premogarskemu hlapcu za 7 K. Ko bo tat ozdravel, ga bodo izročili sodišču.

— **Hotel Lloyd.** Na vsestransko zalitvo mojih cenjenih gostov priredim drugo domačo »Plesno veselico« v soboto dne 1. svečana v vseh restavracijskih prostorih. Za zabavo in dobro postrežbo bo preskrbljeno. — Godba na lok. — Vstopnina 60 v. — Začetek ob 8. uri. — Za obilni obisk se priporoča Kar! Tausas, hotelir.

— **Kap je zadel** znanega g. profesorja v p. Skubica. Govoriti ne more. Ker nima svojih ljudi, so ga včeraj prepeljali v mest. jubilej, ubožnico.

— **Umrli so v Ljubljani:** Minka Vodušek, odvetnikova hči, 13 let. — Anton Zupan, posestnik, 71 let. — Jožef Koželj, oskrbnik ekonomije, 53 let. — Marija Močnik, žena ključavničarskega pomočnika, 30 let.

— **Izgubljeno.** Od Prešernove kavarne do Učiteljske tiskarne se je zgubil včeraj prstan z zelenim kamnom. Pošten najditelj naj ga odda v »Prvi anončni pisarni«, Frančiškanska ulica 8.

— **Kinematograf »Ideal«.** Spored za soboto 1., nedeljo 2., ponedeljek 3. februarja 1913: 1. Izdelovanje čevljev. (Industrijski film.) — Samo zvečer. 2. Na napačni sledi. (Humoreska.) — Samo zvečer. 3. Temeljito ozdravljen. (Amer. veseloigra.) — Samo zvečer. 4. Gaumontov teden. (Kinemat. poročila o najnov. dogodkih, športu, modi, literaturi itd. 5. Cesar Viljem na lovu na jelene. (Aktualno.) 6. I. del: Tujska legija. (Drama v 2 delih.) — Pri vseh predstavah. 7. Starost ne ovira norosti. (Velikomorno.)

Trst.

Sv. Križ pri Trstu. Kakor je »Dan« že poročal, se je ustanovila v Sv. Križu podružnica »Nar. del. organizacije. Zavedni Križani so izprevideli, da je taka organizacija potrebna in začeli so se ji pridruževati. Podružnica prav lepo napreduje. Odbor je najel društvene prostore, v katerih se otvori v kratkem čitalnica. Zavedni Križani se vedno vpisujejo v podružnico in agitirajo za njo. Sedaj šteje že veliko število članov. Umevno, da to socialnim demokratom, ki so postali posebno v zadnjem času zelo poparjeni, nikakor ni prav. Jezi jih, ker se Nar. del. organizacija v Sv. Križu tako lepo razvija. Jezi in peče jih, ker ne morejo govoriti več o »rdečem« Sv. Križu, ker je zadobil Sv. Križ narodno barvo. Naj se le jezijo, mi jim prepričamo to veselje. Rečemo pa, da so socialni demokratje sami krivi, da grede tako nazaj v Sv. Križu. Vzroke bomo že navedli ob priliki. Tisti, ki so bili 10 do 20 let organizirani pri socialnih demokratih, so odstopili od te strankarske bande in so pristopili k Nar. del. organizaciji. In to bodo storili vsi, ki imajo kolikaj pameti v glavi; če ne sedaj, pa pozneje. Na vsak način se narodna ideja močno širi v Sv. Križu tudi med onimi, ki so ji bili nasprotni. Narodna društva napredujejo, kar mora veseliti vsakega narodno čutečega Slovence. To pa je zasluga vnetih narodnih bojevnikov.

Odgovor lažnjivi »Zarji«. Neki »Zarji« dopisnik iz Sv. Križa je nagromadil v »Zarji« vse polno laži, kar ravno dokazuje, da teče socialnim demokratom v Sv. Križu voda v grlo, da se torej že potaplja. »Zarja« napada dr. Kisovca in tajnika Brandnerja, češ ta dva sta ustanovila podružnico N. D. O. v Sv. Križu. Nadalje napada učitelja Križmana, ki je bil izvoljen v nadzorništvo podružnice. Socialnim demokratom namreč nikakor ni prav, da se nahaja v vodstvu podružnice tudi inteligenca, ker oni se prav dobro zavedajo, da mora stvar napredovati, ako se nahajajo na čelu organizacije zmožni in inteligentni voditelji. Tega pa bi soc. dem. ne hoteli; njihova goreča želja je bila že od nekdaj, da bi prišli na čelo nacionalno demokratičnih organizacij nezmožni ljudje, ker bi v tem slučaju vse tiste organizacije, ki niso socialno demokratične — propadle. — Nadalje pravi »Zarja«, da se nahajajo v odboru podružnice tudi penzionisti, gostilničarji, klobasarji itd. Pravimo, da je to predrzna laž. V odboru podružnice so sami kamnaseki in nekaj kmetov. Kar se tiče klobasarjev, to prepričamo dopisniku »Zarje«, ki gotovo o nič drugem ne sanja, kakor pa o klobasah. — Ker nam, toliko prebacivajo inteligenco, moramo končno vprašati, kaj pa je s socialnimi demokratmi, kaj oni nimajo inteligence? Treba nam je samo citirati ala dr. Puecher, dr. Ferfolja, Pittoni itd. Ti niso delavci, a so vseeno v soc. demokratični stranki. Nadalje prebacivajo N. D. O., da je organizacija, ki podpira delodajalce, kakor na pr. socialni demokratje, ki krumirajo, kjer le morejo. Mi smo že nešteto dokazali, da je N. D. O. edina prava delavska organizacija za jugoslovansko delavstvo in da je popolnoma samostojna organizacija, ki vodi energično boj proti vsem delodajalcem. Soc. demokratom svetujemo, da berejo poročilo dr. Kisovca z običnega zbora podružnice N. D. O. v Sv. Križu, ki ga je objavila »Edinost«, in poučili se bodo. Rečemo pa tudi, da naj soc. demokratje kar molče s hujskarijami, ker to jim svetujemo. Če pa tega ne store in bodo še zanaprej pikali, pa bomo z njimi temeljito obračunali, da bodo kar cvili! Zato molčite in bodite ponižni, drugače bo javnost izvedela za vse vaše grehe.

Slaba jim prede. Socialni demokratje v Sv. Križu so se podali k odboru klerikalne »Slovenske Straz« v Sv. Križu ter naprosili podporo za soc. dem. »Zarjo«. Iz tega je razvidno, kakšni hinavci da so oni, ki na eni strani kriče proti klerikalcem, na drugi jim pa ližejo pete. No, jim pač slaba prede in vsled tega prosjačijo tudi pri klerikalcih. Njim je to vseeno, glavna stvar je, da kaj dobijo.

Društvo »Skala« v Sv. Križu pri Trstu je priredilo preteklo soboto plesni venček, ki je izpal izborno. Narodna mladina se je zabavala do jutra. Sviral je Rojanski »šramel-pektet«. Plesni venček je bil samo za člane društva. Socialni demokratje so bili poparjeni ker se je plesni venček vršil tako sijajno. Pokazali pa so pri tem svojo »kulturo« — svoje barabstvo in falotstvo. Oni so bili že od nekdaj vsega zmožni in tudi pri tej priliki so pokazali, da so slabši, kakor divjaki. Šli so na gale-rijo in tam delali zggoo, kravale. Ko pa je eden izmed članov društva

»Skala« stopil na oder, da izpregovori par besed o koristnem narodnem društvu »Skala«, so šli socialni demokratje k orožnikom denuncirati, češ, saj ni bilo naznanjenega govora na sporedu. Ti ljudje so izdajalci, podrepniki one avtoritete, ki nas itak preveč zatira. K orožnikom grede in denuncirajo. Je li to socialistično? Ne! To je falotsko, hinavsko, izdajalsko. S tem, da tako nastopajo, ne bodo drugega dosegli, kakor pa grob, v katerega se bodo zvalili popolnoma poraženi.

Dan« v Sv. Križu pri Trstu. Od zanaprej se bo dobival »Dan« tudi v Sv. Križu in sicer v prodajalni Antonije Kovač. »Dan« bo posvetil razmeram v Sv. Križu veliko pozornost. Zaradi tega upamo, da ga bo vsak zaveden Slovence v Sv. Križu čital z veseljem. Upamo pa tudi, da se nam bo o vsaki stvari poročalo. Po nasprotnikih pa bomo udarili ostro in bomo na vsak napad odgovorili ostro, da se bodo spametili.

Ciril - Metodov ples v Trstu. Danes v soboto bo Ciril - Metodov ples v vseh prostorih »Narodnega doma«.

Delavstvo škedenjskih plavžev bo imelo danes, v soboto ob 8. zvečer javen shod v »Gospodarskem društvu« v Škedenju pri Trstu.

Mandolinistična skupina »Viktor Parma« priredi na pustno nedeljo, dne 2. februarja damski plesni venček v prostorih otroškega vrta pri Sv. Jakobu. (Stara policija). Na sporedu je šaljiva pošta, srečolov na krasne dobitke, vijolični in kotillon-valček, beseda, dancing, četvorka itd. Darila za srečolov se radovoljno sprejemajo vsak večer v gostilni »Jadran« pri Sv. Jakobu. Začetek ob 6. uri, konec ob 12. Ker bo ta prireditev nekaj novega za šentjakobčane, se nadejo skupina obilo obiska.

Ena vesela zgodba, kako se je šmarskim »Orlom« na lgu godilo.

One dni pred novim letom sem se motvilil okoli Škofljice in nisem vedel, kam bi zavil, da bi bilo prav. Nazadnje jo mahnem proti izžanski strani. Na Ig gre cesta prav naravnost, zato se človek ne more izgubiti; ampak moja stara navada je, da ne hodim rad sam in da si rad poiščem družčine. Zato se ozrem gor in dol po cesti in res kmalu zagledam, da gre za menoj gruča fantov.

»Vidiš, Krjavelj«, sem si mislil, »srečo pa imaš. Kakor si želiš, tako se zgodi! Vidi se, da te ima Bog rad, če te tudi klerikalci ne marajo.«

Med tem so jo fantje urnih korakov brisali po cesti — jaz sem pa malo korak zadržal, da bi bili prej skupaj. — Ko so me došli, jim pravim:

»Kam pa, fantje, ako smem vprašati?«

»Na Ig gremo«, so odgovorili.

»Kdo pa ste, od kod pa ste?«

»Mj smo orli iz Šmarja«, pravijo.

»To so torej šmarski čuki«, sem pomislil sam pri sebi in sem jih malo ogledal. Bili so prav taki, kakor so bili enkrat v »Dnevu« namalani.

Da bi ne uganili mojih misli, sem dejal:

»A tako. O vas sem pa že slišal, ako nimate nič proti temu, grem pa z vami.«

Tako smo šli skupaj. Spotoma smo se marsikaj pomenili. Rekli so, da tudi telovadijo, ako domači gospod zahtevajo. (To mora biti imenitno, sem si mislil). Da bi se pogovor bolj razvelj, jih vprašam:

»Zakaj pa ste prav za prav orli?«

»Zato, ker so gospod rekli, da moramo biti«, je bil odgovor.

»Zakaj pa niste sokoli?«

»Zato, ker so gospod rekli, da je greh«, so odgovorili.

»Kje je pa vaš pogum, če se tako gospoda bojite«, sem rekel. Tako smo šli naprej in smo kmalu prišli na Ig. Mislim, da so imeli izžanski čuki neko zabavo, pa

so jih šmarski čuki prišli obiskat. Ker ne maram z njimi imeti nič skupnega, sem se posvolil in sem šel svojo pot. Oblezel sem vse pametne gostilne in me je šele zvečer zopet prineslo ven na plan.

Tisti šmarski orli so imeli pa tokrat res smolo. Komaj stopim par korakov, pa smo bili skupaj. Nekaj so rentočili, pa grozno kisló so se držali.

»Kaj pa vam je,« pravim, »ali so vas izžanci slabo pogostili?«

»O ne,« pravi eden iz njih, ki je še palec v ustih držal, »gospod so nam v neki gostilni večerjo naročili — ženska nam je pa žgance z zeljem skuhala.«

»Ta je pa slaba,« sem rekel, da bi čuke nekoliko potolažil. »Kadar gre človek po svetu — rad kaj dobrega sne.«

»Žgance in zelje imamo doma — ni treba hoditi na Ig,« se je pritožil mlad čucek.

»Tako je fantje, le pritožite se, krivica se je vam zgodila.«

Neredno so odšli naprej in so prav ježno puhali.

»Na Izžansko pa nič več,« je rekel eden.

Jaz sem se pa prav smejal in sem jo zavil nazaj k Minattiju, da sem ga na ta račun še pol litra.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

POSLANIŠKA REUNIJA JEDINA.

London, 31. januarja. Reunija poslanikov vevlasti je soldarna, da se ima Bulgariji odstopi Odrin popolnoma in ne le, kot se je že tudi poročalo, samo jeden del.

PREDUJEM TURCIJI.

Belgrad, 31. januarja. V tukajšnjih merodajnih krogih se zatrjuje, da je došla iz Carigrada vest, potem katere bode neki bančni konsorcij s pomočjo »Otomanske banke« dovolil Turčiji prednja v znesku 1 milijona funtov.

BOLGARI PORAZENI PRED CATALDZO.

Dunaj, 31. januarja. Danes je dospela vest, da se je med Bolgari in Turki pred Cataldzo vnela luča bitka, ki je trajala več ur. Turkom se je baje posrečilo bolgarski napad odbiti, pri čemur so bile turške izgube precej male. Bolgari so izgubili nekaj števila svojih vojakov.

ENVER BEJ GRE V BERLIN?

London, 31. januarja. Enver bej je prošil vlado, da ga pošlje nazaj v Berlin, da tamkaj nastopi zopet svoje mesto kot turški poslanik. Vlada je temu baje ugodila.

TURKI V DEFENZIVI.

Berlin, 31. januarja. Iz Carigrada došle vesti javljajo, da je Turčija sklenila, da ostane v defenzivi. Neki turški državnik se je izjavil, da od turške strani gotovo ne bode počil prvi strel. (!)

TUJI ATAŠEJI NE SMEJO PRISTVOVATI VOJSKI.

Sofija, 31. januarja. Veliko senzacijo vzbujajo v tukajšnjih krogih atašejev drugih držav vest, da je bulgarsko vrhovno poveljstvo odredilo, da ne sme noben ataše na bojna polja.

PRED PADCEM.

London, 31. januarja. Tu sem so došle vesti, da so začele zaveznice z bombardiranjem Odrina in Cataldže. Padec Odrina pričakujejo vsako uro. Položaj v Odrinu je skrajno kritičen, prav posebno še, ker Šukri paša jedva še obvladuje turške vojake, ki ne prestano groze z vstajo. Vojaki kakor tudi meščanje zahtevajo, da naj Šukri paša preda Odrin Bolgarom.

ZAVEZNICE JEDINE.

Berlin, 31. januarja. Iz krogov balkanskih zaveznic javljajo, da ni nikakega povoda k nesoglasjem, pač pa nasprotno, da so vse jedine, nadaljevati druga za drugo vojne operacije.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

E. Trst. Poslano. — G. dopisnikom: Prosimo nekoliko potrpljenja. Vsled važnih dogodkov ni mogoče vsem ugoditi. Enako je nemogoče ustreči vsem društvoim. Zato prosimo za kratka obvestila in poročila.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«. Odgovorni urednik Radivoj Korene,

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Išče se hišnik, oženjen, brez otrok. Zahteva se, da je izučen vrtnar. Naslov pove »Prva« anončna pisarna.

Lepo, suho skladišče se odda takoj; ravnotam se proda dobro ohranjen gramofon. Poizve se v Kolodvorski ulici št. 7.

Kostumi za maske se posodijo v Gedališki ulici št. 10. IV. nadstr. levo.

Trgovina z mešanim blagom v večjem kraju na Kranjskem se odda s prvim aprilom z zalogo ali sam prostor v najem. Ponudbe pod »Trgovina«, poštno ležeče, Ljubljana.

VABILO
k domači
plesni veselici
v gostilni „DURN“
Sv. Petra nasip št. 71
ki se vrši
danes v soboto 1. febr.
Godba na lok.
Za dobro pijačo in jed je oskrbljeno.
Se priporoča
Rezi Durn.

Št. 2681.

Ustanova za vojaške sirote.

Pri podpisnem mestnem magistratu je oddati za tekoče leto Josip Sühnlovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 90 kron. Pravico do te ustanove imajo revne sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali nezakonske, moškega ali ženskega spola. Prošnjam, katere je vlagati pri mestnem magistratu

najkasneje do vštetelega zadnjega februarja t. l.

je priložiti rojstni in krstni list, in če iz njega ni razvidno, da je bil prosičev oče po poklicu vojaškega stanu, tudi še posebej dokaz o tem.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 31. januarja 1913.

NAZNANILO.
Usojam se v ljudno naznani, slavnemu občinstvu, da sem otvoril s 1. februarjem
cvetlični salon
v Šelenburgovi ulici št. 6 zraven glavne pošte.
Ker sem služboval v tej stroki veliko let pri znani tvrdki Al. Korsika, kakor bil tudi v inozemstvu, se čutim zmožnega cenjenim naročnikom z vsemi v mojo stroko spadajočimi predmeti kar najboljše postreči in se toplotno priporočam za naročbo vencev, šopkov, bodisi svežih, kakor suhih, sploh vse vezenje v najmodernejši fazoni. Zraven tega bom imel v
zalogi mnogovrstna semena
v malih zavitkih, kakor tudi v večjih množinah od domače, zanesljive tvrdke Al. Korsika, ki za kakovost jamči in vse po najnižjih cenah. Za obilno naročbo se priporočam in ne bodem hranil truda v vsakem oziru najboljše postreči.
Z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.

.. Domača ..
plesna veselica
se vrši
danes, dne 1. februarja 1913
v gostilni pri Zupančiču
Turjaški trg št. 1.
Vstopnina 30 vin.
Za obilen obisk se priporoča
A. F. ZUPANCIC.

Cenjenim gostom in sl. občinstvu naznanjam, da priredim danes 1. t. m.

domačo
plesno veselico
v Aurovi restavraciji
Wolfova ulica št. 12.
Za obilen obisk se priporoča
Ludovik Rožkar, restavrater.

Lasne kite
najfinejše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado. „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča
Štefan Strmoli
brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mestnega in Starega trga).
Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Pridobivajte nove naročnike.
Kavarna
odprta celo noč.
„LEON“
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Gramofonske plošče
Plošče preje K 4—, sedaj samo K 1-95. Velikanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.
K 1-95 K
25 cm velike, dvostranske, priznane najboljših znamk prodajam radi velike zaloge pod last. ceno
F. F. Nežec, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Gramofoni - automati!!
□ □ tovarniška zaloga □ □

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vmetom po 10 ali 6 vin. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI-GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo . . . K 30—

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.
Gramofon-Atelier

A. Rasberger
Ljubljana, Sodna ulica 5.
Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specialno samo gramofone, godbene automate in druge mehanske godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.
Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledajte si mojo zalogo.
Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Slovinci! Spominjajte se naše prekorsitne Ciril in Metodove šolske družbe!

Vabilo
na
V. VELIKI PLES
ki ga prirede
mesarski pomočniki na pustni torek dne 14. februarja v prostorih „Mestnega doma“.
Pri plesu sodeluje ljubljanski sekstet. Začetek točno ob 8. uri zvečer.
Vstopnina 1 K za osebo.
Za obilen obisk se najvljudneje priporoča
ODBOR.

Radi inventure
prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantiljev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.
„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ustanovljeno leta 1900.
Pariz 1905. London 1905.
Slavn. občinstvu v mestu in na deželi v ljudno priporočam največjo zalogo krasnih
nagrobnih vencev in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako, da si vsakdo lahko izbere.
Fr. Iglič :: Ljubljana ::
Mestni trg 11-12.
Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

NAZNANILO OTVORITVE

S 1. februarjem 1913 se bodo sprejemali bolniki v privatno zdravišče

Sanatorium EMONA
Ljubljana, Komenskega ulica 4.
Najmodernejši komfort: novo poslopje, zdravnik stanuje v hiši, električna razsvetljava, centralna kurjava s toplo vodo, v vsaki sobi vodovod s toplo in mrzlo vodo. Avtoklav (sistem Schaeffer) 25 atm., 138° C.
Najmodernejši komfort: novo poslopje, zdravnik stanuje v hiši, električna razsvetljava, centralna kurjava s toplo vodo, v vsaki sobi vodovod s toplo in mrzlo vodo. Avtoklav (sistem Schaeffer) 25 atm., 138° C.
Privatno zdravišče za notranje in kirurške bolezni. — Privatno porodništvo. — Medicinalne kopeli (radij, elektrika, ogljenčna kislina, kisik, žveplo, smrečni ekstrakt itd.)
Porodništvo: Prof. dr. A. pl. Valenta-Marchthurn primarij porodniško-ginekološkega oddelka deželne bolnice.
Oskrbnina na dan: I. razred 12 K II. razred 8 K
Lastnik in šef-zdravnik: dr. Franc Derganc primarij prvega kirurškega oddelka deželne bolnice.

Najfinejši **ŠPILIT**
Iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležganjarna
M. ROSNER Co.
v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Del. glavnic: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8.000.000. K 800.000.
Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)
Podružnice v Spletju, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4 3/4 %